

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark biskop

Tromøy menighetsråd
Postboks 124

4852 FÆRVIK

Dato: 30.03.2023

Vår ref: 22/01948-15 THS

Deres ref:

Visitaprotokoll Tromøy

Biskopen takker igjen for flotte visitasdager på Tromøy.

Vedlagt følger visitaprotokollen som inneholder:

- Visitasforedrag
- Visitasmelding fra menighet
- Rapport fra visitasbefaring kirkebygg
- Prostens kontorvisitas
- Program visitas

Guds rike velsignelse over alt det gode arbeidet dere gjør!

Med vennlig hilsen

Stein Reinertsen
Biskop

Trine H Syvertsen
Kirkefagsjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg:
23.03. Visitasforedrag Tromøy
Ferdig visitasmelding 2023
Rapport fra byggbefaring Tromøy og Færvik
Kontorvisitas Tromøy 2023
tidsplan bispevisitas med beskrivelse av innhold

Prosten i Arendal prosti

Postboks 123

4891 GRIMSTAD

Mottakere:

Arendal kirkelige fellesråd

Postboks 123

4891 GRIMSTAD

Postadresse:
Postboks 208
4662 KRISTIANSAND S

E-post: agder.bdr@kirken.no
Web: www.kirken.no/agder
Org.nr.: 818 066 872

Telefon: +47 38 10 51 20
Telefaks:

Saksbehandler
Trine H Syvertsen

Soknepresten i Tromøy sokn
Tromøy menighetsråd
Arendal kommune

Post boks 124
Postboks 124
Enhet/avdeling
Postboks 123

4852 FÆRVIK
4852 FÆRVIK
4891 GRIMSTAD

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark biskop

Visitastforedrag ved bispevisitasen i Tromøy sokn 21. – 26.3.23

Kjære menighet!

Nåde være med dere og fred fra Gud vår Far og Herren Jesus Kristus.

Det har vært en stor glede å være sammen med dere denne visitasuka. Vi har vært igjennom et innholdsrikt og spennende visitasprogram. Jeg har blitt bedre kjent med menighetsrådet, ansatte og frivillige. Hele uken har vært en festopplevelse, og jeg ser tilbake på denne uken med takknemlighet. Takknemlighet for alt som skjer, for alle som finner sin plass i menigheten, for at dere har som mål å vekke og nære det kristelige liv i soknet!

Forberedelser

Det ligger mye planlegging bak en visitasuke. Prost Jorunn Raddum har ledet prosessen sammen med ansatte og menighetsråd på en god måte. Prosten har gjennomført kontorvisitas, og rådgivere på bispedømmekontoret har utarbeidet en rapport om kirkebyggene.

Menigheten har levert en særdeles god visitasmelding før visitasen, der dere ikke bare har beskrevet menigheten på en god måte – men også har vist at dere har tatt mine utfordringer til dere etter forrige visitas på alvor, og gjort noe med det. Dere har laget et imponerende visitasprogram denne visitasen som viser mye av bredden i menighetslivet og kontaktpunktene dere har ut i lokalsamfunnet.

Stab og menighetsråd

I løpet av visitasuka har jeg møtt stab og menighetsråd. Det er gledelig å registrere det gode fellesskapet dere har, og hvordan dere jobber godt sammen og utfyller hverandre på en god måte. Jeg vil spesielt nevne at det er forbilledlig med en menighetsrådsleder som stiller opp på en så stor del av visitasprogrammet, i tillegg til å lede menighetsrådet på en fin måte.

Møte med kommunen

Jeg møter alltid kommunens ledelse når jeg er på visitas. Fordi jeg skal visitere Hisøy og Øyestad menigheter til høsten, var det denne gangen naturlig at alle tre menighetene møtte kommunen. De var representert ved menighetsrådsledere og

sokneprester, i tillegg til kirkevergen og leder av fellesrådet. Det ble en meningsfull samtale med den nye kommunedirektøren Inger Hegna, ordfører Robert Cornels Nordli og varaordfører Terje Eikin.

Vi var innom mange viktige temaer; blant annet frivillighet, levekårsutfordringer, retten til tros- og livsutøvelse når man bor på institusjoner. Hvordan vi som kirke kan være med kommunen i samskapingem som er nødvendig for å møte dagens og fremtidens utfordringer. Utfordringen med allmenn tilgjengelighet i Færvik kirke. Vi var også innom ambassadøravtalen som kirken har med Bufetat der menigheten forplikter seg til å reklamere for å være fosterhjem. Diakonien var også et tema. Det hadde vært spennende om man i fremtiden kunne fått flere diakoner i Arendal. Kirkens Ungdomsprosjekt i Kristiansand har en spennende modell for å møte ekstra utsatte grupper ungdom.

Den gode relasjonen det er mellom kommunen og kirke, kommer ikke av seg selv. Takk til alle som har vært med å bygge denne. Den nye kommunedirektøren har allerede minnet sin ledergruppe på at tros- og livssynsamfunn hører hjemme i kommunens planer, og det er jeg glad for. Ordfører og varaordfører har årlig møte både med kommunens prester, og alle tros- og livssynssamfunn.

Skolebesøk

På Roligheden skole ble jeg grillet av 10.klasse. De stilte godt forberedt, og med gode spørsmål om store temaer. «Hvorfor kan man ha krig og drepe mennesker, men ikke ta abort?» eller «Har du noen gang tvilt på troen?» «Hva er meningen med livet?» «Hvordan kunne Jesus gå på vannet?» «Hvordan går forholdet mellom Bibelens skapelsesfortelling og Big Bang opp?» Ungdommene gjør seg mange og dype tanker om livet. De må forholde seg til mange valg og problemstillinger.

Jeg møtte også ansatte fra både Roligheden og Sandnes skoler for å samtale om samarbeid mellom kirke og skole. Etter forrige visitas utarbeidet dere en kirke-skoleplan, som det har vært ønsket å revidere. Det ble en nyttig samtale med innspill og spørsmål fra skolene og kirken. Her har dere allerede et veldig godt samarbeid som det er gledelig å observere!

Det finnes to mindre skoletilbud på Hove som jeg også var innom; Sandum og Hovetun. Velig spennende å høre med ansatte og ledelse hvordan man tenker rundt tilrettelegging for elever som har særlige utfordringer. Også her ble det mulighet for å lufte tanker om hvordan menigheten kan bidra.

Bedriftsbesøk

Når jeg er på visitas, er jeg gjerne også på bedriftsbesøk. Det er viktig å møte bedrifter som på en eller annen måte preger stedet. Menigheten er en del av lokalsamfunnet, og det er viktig med gode relasjoner. Det ble et spennende møte

med Studio Spornes og eierne Tom Rudi Torjussen og Mari Dale. I tillegg til svært god mat og hyggelig selskap, var det interessant å høre om bedriften og alt de har fått til og om mulige ting dere kan samarbeide om (konserter mm). Vi trenger mennesker med gründerevner som er villige til å få til nye ting. Studio Spornes har blitt et viktig innslag på Tromøy.

Diakoni

Jeg vet at dere gjør et flott diakonalt arbeid. Mye av dette er ikke synlig for andre enn de det gjelder, men å virke i det stille er kanskje noe av det viktigste innen diakonien.

Dere har et flott diakoniutvalg i menigheten, som har organisert mye arbeid. Jeg fikk være med på to viktige fellesskapsarenaer med lav terskel. Tirsdag var jeg med på fellesskapskvelden og fikk være med i en samtale om å lytte, med Elin Okkenhaug Bratland og Frode Fjellbråten. Torsdag ble det dratt i gang et nytt konsept: «Åpent hus» for de som har anledning til å møtes på dagtid. Der ble jeg intervjuet av Åsta Ledaal, som har en sjelden gave til å intervju. Vi trenger flere slike møteplasser. Jeg håper dere lykkes også med dette tiltaket. Starten var i alle fall vellykket.

Et annet viktig diakonalt arbeid i menigheten er besøkene og andaktene på sykehjemmet. På Færvik ble det først en god samtale med ansatte om retten til tros- og livsutøvelse i livets siste fase, før jeg fikk være med på andaktsstund to steder. Jeg tror det er første gang under en visitas at jeg har opplevd at man stiller med eget kor på sykehjemsandaktene. Det var imponerende å se hvordan dere tar dere tid til å prate med beboerne etterpå.

Et høydepunkt på slike besøk er å hilse på beboerne. En av beboerne syntes ikke jeg så ut som en biskop, men mer som en snekker – eller til nød som en hjelpeprest. Det var ingen dårlig beskrivelse!

Gudstjenesteliv og kirkebygg

Kirkens medlemsundersøkelse viser at et stort flertall av våre medlemmer fremhever kirkebyggenes sentrale betydning. De er viktige signalbygg for langt flere enn dem som går ofte på gudstjeneste.

Det var flott å få starte visitasuka med morgensamling i Tromøy kirke, og med et lite foredrag om kirken av kirketjener Svein Arnold Olsen. Dere har to flotte kirkebygg: Tromøy kirke og Færvik kirke. Dere har gjort mye for å vedlikeholde disse, i tillegg til gode planer fremover for hva som fortsatt gjenstår. Kirkene skal ikke bare være signalbygg, men de skal være bruksbygg. Det opplever jeg at dere er flinke til, med blant annet masse trosopplæringsarbeid som skjer nettopp i kirkebygget.

Trosopplæring

Jeg fikk gleden av å være med på en uforglemmelig samling med deres menighetsbarnehage Tybakken. Her så jeg menighetspedagog, kateket og prest i fri dressur som viser at de evner å nå også denne aldersgruppa. Det er tydelig at dere jobber svært seriøst når det gjelder innholdet i samlingene, med sang og bibelfortelling som sentrale elementer.

Menighetsbarnehager er noe av den beste trosopplæringen som finnes. Da jeg viste frem gullkorset som biskopen bærer og fortalte at det var kongen som i 1814 hadde befalt at biskopene i Agder og Telemark skulle ha dette korset, var det en som lurte på om jeg hadde tatt det fra kongens skattkiste.

Jeg gleder meg over at dere ikke bare har et svært godt og veldrevet arbeid når det gjelder barne- og ungdomsarbeid, men at dere også er opptatt av hvordan dere kan nå nye grupper. Dere er flinke til å sjekke ut med de aktuelle gruppene hva som er behovet. Jeg håper dere vil lykkes med å komme i gang med familiemiddager, eller hva det nå blir til.

Ungdom

Dette er nok en av de visitasene der jeg har opplevd flest møter med ungdom, og det gir virkelig håp for kirken fremover! Ungdomsbandet som spilte på tirsdag, Ten Sing-øvelse, møte med ungdommer som fortalte om hvordan det er å vokse opp på øya, og ikke minst den fine samlingen med ungdom som er ledere i de ulike tiltakene. Som i trosopplæringen for de minste, fikk jeg se hvordan dere arbeider systematisk og planmessig med struktur og innhold, der den kristne formidlingen hele tiden står i fokus. Jeg er veldig imponert over hva dere får til! Her arbeider dere forbilledlig.

Musikk

Dere er heldige som har hatt en svært trofast kantor i Halldis Berntsen over så mange år, og som har gledet mange med sin dyktighet. Jeg håper dere finner en god ny organist etter henne, som kan bidra inn i det gode, rike musikklivet dere har i menigheten.

Så må jeg nevne at ikke bare har denne visitasen vært en glede når det gjelder å se alt det fine dere gjør her i menigheten, men også har dere gledet meg på to andre områder:

- Noe av det beste jeg vet er fersk gjærbakst. Det har jeg fått til gangs på denne visitasen; på Revesand bedehus hos Bitte, på Studio Spornes, på sykehjemmet.
- Jeg er også veldig glad i å se på fugler, og det var en glede å gå tur sammen med kunnskapsrike Øyvind Berg i deler av Raet nasjonalpark. Han lærte meg mye.

Utfordringer og veien videre:

En visitas er ikke over når jeg drar, på en måte er det nå det begynner. Alt forarbeidet, møtene og samtalene peker ut en retning for veien videre. En retning for arbeidet med å vekke og nære det kristne liv menigheten. Jeg har derfor behov både for å bekrefte alt dere får til og oppmuntre til videre arbeid:

Ikke bare har jeg sett alt det gode som dere gjør, men dere har også tydelig vist hva dere ønsker å gjøre videre. Dere har brukt visitasen strategisk når det gjelder de ulike møteplassene, og hva dere har ønsket med disse.

Jeg vil gi dere noen utfordringer til slutt. Noen av dem har dere selv pekt på behovet for å gjøre noe med:

- **Samarbeidet mellom kirke og skole**

Jeg vil oppmuntre dere til å fortsette det gode samarbeidet som allerede er der, og til å følge opp og fortsette samtalen med de dere snakket med dette om under visitasen.

Det er bra å oppdatere planen for samarbeidet, og dere har allerede avtalt hvordan dette kan gjøres med noen av skolene. Det er lurt å formalisere et slikt samarbeid, slik at det er uavhengig av hvem som innehar de ulike stillingene i kirken og på skolene.

- **Diakoni**

Fortsett med alt det gode som dere allerede gjør.

Jeg har flere ganger under visitasen nevnt to konkrete punkt som jeg vil oppmuntre dere til å ta tak i, og som jeg tror vil være veldig overkommelig for Tromøy menighet å få til. Det ene er å jobbe mot å bli en Grønn menighet. Søk opp «grønn kirke» der det er veldig konkret hvordan man gjør dette, eller kontakt min misjonsrådgiver Ivar Sandnes.

Det andre punktet er å bli en av stadig flere menigheter som blir undertegner en ambassadøravtale med Bufetat med mål om å få flere fosterhjem. Her kan diakonirådgiver Rannveig J Lyngroth være behjelpelig.

Andre ting dere kan vurdere er om dere skal følge opp ønsket fra sykehjemledelsen om å ha et litt utvidet nærvær med mulighet for samtale. Behovet er helt klart til stede.

Arendal prosti har per i dag svært lite stillingsressurs når det gjelder diakoni. Kanskje blir det Tromøy menighet sin tur neste gang?

- **Barne- og familiearbeid**

Dere har selv satt ord på at det er et behov for å gjøre noe på det området, og jeg vil oppmuntre dere til å få i gang egnede tiltak for de yngste, eller for hele familien. I dagens samfunn kan vi ikke få mange nok gode møteplasser. Slikt arbeid vil alltid svinge i oppslutning. Dere har vært unormalt høyt oppe, men med den strategiske viljen dere legger for dagen, tror jeg dere igjen vil lykkes.

- **Givertjeneste**

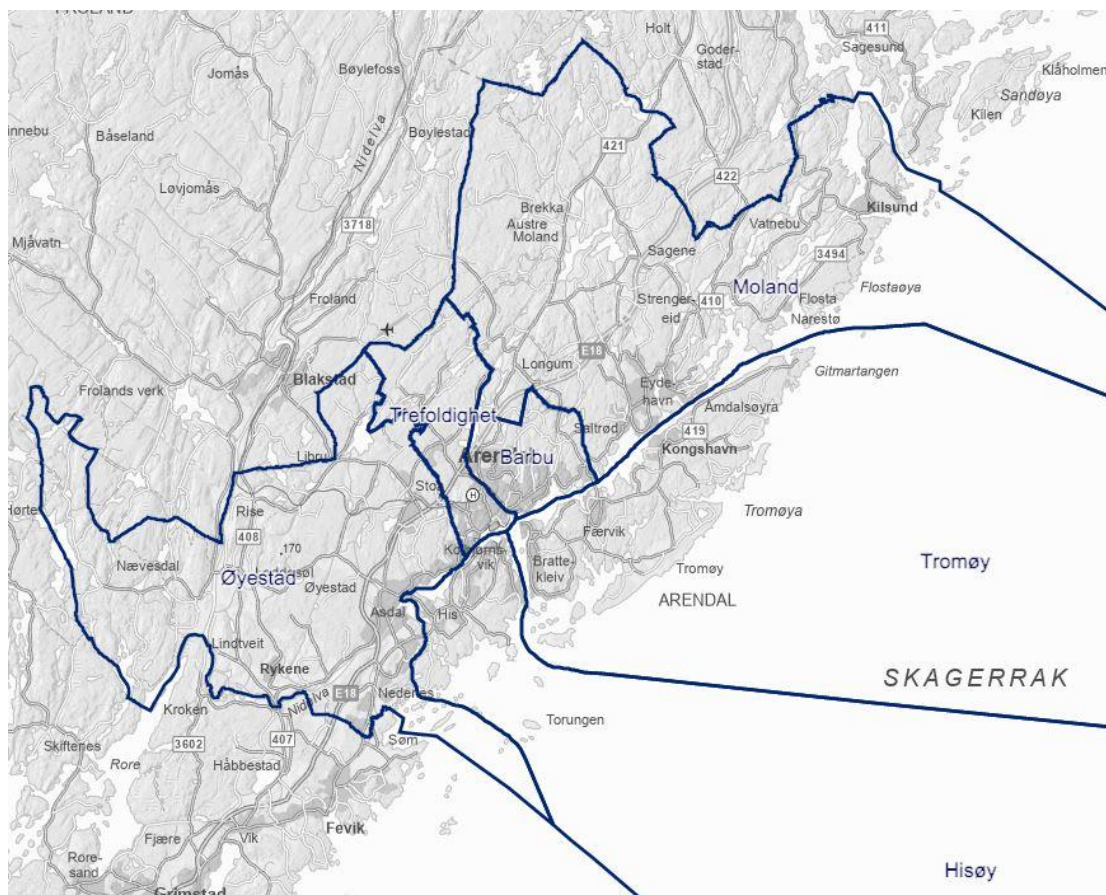
Jeg leste i visitasmeldingen at dere selv sier noe om behovet for å se på givertjenesten fremover. Dere har allerede en god givertjeneste, men for å få til alt det fine som dere ønsker og drømmer om i menigheten, er det viktig å ha en forutsigbar givertjeneste. Dersom dere skulle trenge behov for hjelp, så kan dere kontakte bispedømmekontoret.

- **Ungdomsarbeidet**

Dere driver et godt ungdomsarbeid med 26 ungdommer som er med i ledertreningsarbeidet. Min siste oppfordring er: Fortsett slik dere gjør. Det er en gave ikke bare til Tromøy menighet, men til hele kirken i bispedømmet.

Jeg drar fra visitasen i Tromøy sokn fylt med takk, og jeg hilser dere med Paulus sine ord til menigheten i Tessaloniki: Vi takker alltid Gud for dere alle når vi husker på dere i våre bønner. For vår Gud og Fars ansikt husker vi stadig på hvordan dere er virksomme i tro, arbeider i kjærlighet og holder ut i håp til vår Herre Jesus Kristus.

Agder og Telemark bispestol 26.3.23
Stein Reinertsen, biskop

Visitasmelding Tromøy menighet

SAUDLAND, ASTRID

Innhold

1. INNLEDNING	2
1.2 Kort historisk riss siden siste visitas.....	2
2. SOKNET	2
2.1 Grenser, folketall, kirkemedlemskap.....	2
2.2 Demografi, sosiologisk beskrivelse (levetidsutfordringer, tros- og livssynsmangfold)	2
2.2 Lokalsamfunnet- kultur- og samfunnsliv	3
3. ARBEIDET I MENIGHETENE	3
3.1 Menighetens strategi og visjon	3
3.2 Generell vurdering av menighetslivet/menighetens åndelige situasjon.....	4
3.2.1 Gudstjenester: Utvikling av gudstjenestelivet og gudstjenestedeltakelse.....	4
3.2.2 Kirkelige handlinger	5
3.2.3 Trosopplæring og annet barne- og ungdomsarbeid.....	5
3.2.4 Voksenarbeid	7
3.2.5 Diakoni	8
3.2.6 Misjon/SMM (Samarbeid Menighet og Misjon)	8
3.2.7 Givertjeneste	8
3.2.8 Kirkemusikalsk virksomhet	9
3.2.9 Integrering av mennesker med spesielle behov og nye nordmenn	9
3.2.10 Kultur, bla samarbeid med det alminnelige kulturliv	9
3.2.11 Menighetsrådets arbeid – hvordan dette fungerer	9
3.2.12 Stabens arbeid – hvordan dette fungerer	10
4. KIRKELIGE RÅD OG ANSATTE	10
4.1 Menighetsråd, navneliste	10
4.2 Fellesråd, navneliste	10
4.3 Ansatte, navneliste – stilling, stillingsstørrelse og arbeidssted	10
5. KIRKEBYGG OG GRAVPLASS.....	11
6. KOMMUNEN OG KIRKEN	12
6.1 Generelle vurderinger	12
6.2 Samarbeid kirke - skole - barnehage	12
7. SAMARBEID MED ORGANISASJONER OG MENIGHETER	13
7.1 Samarbeid med kristne og humanitære organisasjoner/institusjoner.	13
7.2 Samarbeid/forsøksordninger med andre sokn og fellesråd.....	13
7.3 Samarbeid med andre kirkesamfunn	13
8. FREMTIDSPERSPEKTIV	13

1. INNLEDNING

1.2 Kort historisk riss siden siste visitas

I 2014 hadde Tromøy sitt forrige visitas. Vi har vært gjennom en pandemi og opplever at menigheten er fremover lent og ønsker å ta tak i ulike utfordringer som er blitt tydeligere etter pandemien. Øya er i endring, det er kommet nytt skolebygg, flere nye byggefelt og Raet nasjonalpark er en realitet. Store etableringer av bedrifter i Arendal (Morrow batterifabrikk) påvirker optimismen i næringslivet, dette øker boligbygging og etablering.

Tromøy menighet opplever å være en viktig aktør i lokalsamfunnet og har et naturlig og positivt forhold til samarbeid med ulike lag og foreninger, skole og barnehager. Kor i ulike aldersgrupper bruker menighetshuset aktivt, som eksterne leietakere eller som del av menighetens arbeid. Det er fortsatt sunn drift av vår egen menighetsbarnehage, Tybakken barnehage. Staben har hatt og skal ha flere nyansettelser. Dette er noe av bildet for vår menighet. I denne visitasmeldingen skal vi trekke frem ulike sider ved menigheten, med fokus på styrker, svakheter og muligheter.

2. SOKNET

2.1 Grenser, folketall, kirkemedlemskap

Tromøy menighet har samme grense som tidligere, og består av selve Tromøy, to mindre øyer, Merdø(uten fastboende) og Gjessøya(uten fastboende), samt en rekke andre holmer(ubebodde). Total areal er 30 kvadratkilometer.

Tromøy har fergeforbindelse mellom Skilsø og Arendal sentrum og om sommeren ferge mellom Rævesand, Merdø og Arendal sentrum. Tromøybrua gir forbindelse til fastlandet. Mellom Tromøy vest hvor Skilsø ligger og Tromøy øst hvor Øyna ligger er det 15 km. Presteboligen ligger på Skilsø. Fra sommeren 2022 er den ikke lengre i bruk av sokneprest, som har egen bolig på øya.

I Tromøy menighet bor det 5461 mennesker. Av disse hører 4055 (per 31.12.2022) til Den Norske Kirke.

Det er svært mange hytter og fritidsboliger på øya, noe som bidrar til at folketallet om sommeren øker betraktelig.

2.2 Demografi, sosiologisk beskrivelse (levetårutfordringer, tros- og livssynsmangfold)

Arendal hadde 45 037 innbyggere pr. 2. kvartal i 2020, og er den nest største av 25 kommuner i Agder. Befolkningsveksten i Arendal for 2019 var 0,3 %, i Norge 0,6%. Den Norske kirke står sterkt på Tromøy. Det er ikke et stort livssynsmangfold. Øya har tradisjonelt hatt flere ulike bedehusmiljø. Pr.i dag er det noe aktivitet på Revesand bedehus hvor tilhørigheten til DNK er sterk. Skilsø bedehus er solgt og aktiviteten lagt ned. En sum fra salget gikk til menigheten. Bedehuset på Kongshavn har noe aktivitet for voksne (lovsangskveld), i tillegg er det etablert noe kristent arbeid for barn og unge av ildsjeler som har kjøpt Tromøy I.L sitt gamle klubbhus (Søndagsskole og ungdomsklubb). Menigheten samarbeider med disse i noen grad. Det er ingen andre etablerte menigheter på Tromøy.

Nøyaktig gjennomgang av relevant info vedr. levetårutfordringer finnes her:

<https://www.arendal.kommune.no/f/p1/ic71a630f-70d2-420e-ae8f-c913455293bd/utviklingsnotat-versjon-11-med-rettinger-2-til-nettside-4-nov.pdf>

Tromøy skiller seg ikke negativt ut innenfor spesielle levetårutfordringer. Vi vil få vår andel av en aldrende befolkning i årene som kommer, men trolig også en god andel nytilflyttere i yngre alder pga boligutbygging og kommunens satsning på nyetablering av større bedrifter. Vi bør også i det videre ha et bredt fokus på menighetens tilbud og aktiviteter i et livsløpsperspektiv og opprettholde et godt samarbeid med lokalsamfunnet på øya.

2.2 Lokalsamfunnet- kultur- og samfunnsliv

Bebyggelsen på Tromøy brer seg utover store deler av øya. I øst er Kongshavn sentrum med blant annet ny butikk i 2021, Sandnes skole for 1-7.trinn, idrettsplass, nytt klubbhus for Tromøy I.L og idrettsplass, offentlige badestrender, lysløype, Skare Bedehus og planteskole. På det gamle klubbhuset til Øste Tromøy I.L er det nå etablert noe kristent arbeid for barn og unge av frivillige. Dette er ikke en del av menighetens arbeid.

Sandnes har flere nyere boligfelt. Østerenden av øya har eget idrettslag (Tromøy I.L) som tilbyr aktiviteter for barn, ungdom og voksne.

Midt på øya finner vi en del landbruk rundt områdene ved Gjerstad og Vågsnes hvor det er kommet to nye boligfelt. Her ligger også Hove med Tromøy kirke, Hove leir med fotballbane og store friluftsområder og i tillegg en god del landbruk. Raet nasjonalpark ble etablert i 2016 og ble åpnet på Spornes. Området er en marin nasjonalpark hvor naturverdiene i skjærgården, langs strendene og i havet har fått spesielt vern. På Hove finnes ulike kafeer, spisesteder og overnattingssteder som Arendal Herregård, Studio Spornes, Hove catering og Canvas Hove.

Ved Tromøybrua finner vi Tybakken som er et annet sentrum på øya med butikk, legekontor og apotek, bensinstasjon og Roligheden skole.

Roligheden skole er en 1-10 skole. Nytt skolebygg stod ferdig i 2020, og er blitt et nytt senter på øya. Roligheden ungdomsskole er skole for alle ungdomsskoleelever på øya. Rett ved skolen ligger Færvik bo – og omsorgssenter og Tromøy bokollektiv. På Kjenna har idrettslaget I.F TRAUMA lysløype, fotballbane, sykkeløype og hoppanlegg, i tillegg til fotballbanen på Hove. Idrettslagene på øya samarbeider om sine aktiviteter for aldersbestemte lag.

Like ved Roligheden skole finner vi Færvik kirke på vei til Rævesand med stort sett eldre bebyggelse og noe landbruk, og Rævesand bedehus. Ellers er bebyggelsen i vest i hovedsak boligområder fra 70 tallet og fremover.

Det finnes en del småbedrifter på Tromøy, i tillegg til Viking Norsafe som er en stor bedrift vest på øya.

Det foreligger større investeringsplaner for utbygging av boliger på Pusnes hvor det tidligere var skipsverft.

Tromøy har et aktivt foreningsliv. Idrettslagene har god oppslutning. Det finnes mange lag, foreninger og aktiviteter som historielag, Lions, helselag, skolekorps, veterankorps, Røde Kors, fritidsklubb for ungdom. Frivilligsentralen arbeider med samskaping på øya og har ansatt egen fritidsmedarbeider som arbeider på ungdomsklubben på skolen, og ulike tiltak etter skoletid. Menigheten gikk sammen med fritidsmedarbeider under lærerstreiken høsten 2022 for å skape et tilbud til ungdom på dagtid, med mat, samvær og spill.

Aktiviteten tilknyttet Hove leir er svært mange og mangfoldige, særlig i løpet av vår og sommerhalvåret. Det arrangeres triatlon(Hovetri), idrettsskole, seileregattaer, teltmøter, leirskole, hundekonkurranser og mye mer. Dette preger lokalsamfunnet.

Området på Hove brukes mye gjennom året av befolkningen i hele Arendalsregionen.

Kulturlivet på øya preges av en god del korvirksomhet, idrett og et aktivt korpsmiljø.

Konsertvirksomheten på sommeren preger også kulturlivet (Spornesfestivalen, konserter på Stall Hove og Herregården). I mange av arrangementene er frivillighet fra idrettslagene vesentlig for gjennomføringen av arrangementene. Vi ser også at mange som er aktive med i det frivillige arbeidet deltar med entusiasme i både idrett, menighet, korps og musikkliv.

3. ARBEIDET I MENIGHETENE

3.1 Menighetens strategi og visjon

Tromøy menighet har de siste to menighetsrådsperiodene jobbet målrettet med visjon og strategi for menighetsarbeidet. I 2016 definerte vi at vi ønsket å jobbe lokalt etter visjonen «Mer himmel på jord» og konkretiserte dette i følgende satsingsområder; ungdomsarbeid, diakoni, gudstjenesteutvikling og fellesskapsarbeid.

Arbeidet med satsningsområdet «ungdomsarbeid» medførte eksempelvis ansettelse av ungdomsprest og etablering av ulike ungdomsaktiviteter med overbygningen «TRUA». Se nærmere beskrivelse av dette arbeidet under punktet 3.2.3.

Arbeidet med satsningsområdet «diakoni» resulterte i opprettelsen av diakoniutvalg, utforming av diakoniplan og ny struktur for diakoniarbeidet i menigheten. Se nærmere beskrivelse under punktet 3.2.5.

Satsning på området «Gudstjenesteutvikling» har medført økt fokus på samarbeid med barn og unge i gjennomføring av gudstjenestene og at nye gudstjenesterom i friluft og menighetshus benyttes jevnlig og har fått sin plass i gudstjenesteplanene. Se for øvrig punkt 3.2.1.

«Felleskapsarbeid» fikk fokus etter at diakoniplan var definert og arbeidet med dette satsningsområdet er organisatorisk underlagt diakoniutvalget. Det er definert struktur for fellesskapskvelder som gjennomføres jevnlig, vi har etablert struktur for medarbeiderfest hvert 2.år og det er satt nytt fokus på viktigheten av kirkekaffe. Se punkt 3.2.4. for nærmere beskrivelse.

Denne siste menighetsrådsperioden har vi opprettholdt visjonen og satsningsområdene og i tillegg også hatt fokus på at menighetens aktiviteter og tilbud skal oppleves relevante, lett tilgjengelige og de skal oppleves å «ha lav terskel» for alle på øya.

Covid-19 pandemien medførte at vi klarte å ha lite fokus på aktivt systematisk arbeid med strategi i perioden 2020-2022, men viktigheten av å være en aktiv samarbeidspartner med lokalmiljøet ble et viktig fokus i tillegg til de definerte satsningsområdene.

3.2 Generell vurdering av menighetslivet/menighetens åndelige situasjon

Det er mye som fungerer godt i Tromøy menighet og vi opplever involvering og bredde i tiltak, deltakelse og engasjement. Mange ungdommer bruker menighetshuset og aktivitetene våre svært aktivt og er opptatt av å utvikle gode fellesskap. Det diakonale blikket på menigheten har blitt styrket gjennom menighetsrådets prioriteringer over flere år. Nå vil nyansettelser i staben og generasjonsskifter blant frivillige helt sikkert være med å prege hvordan menigheten skal arbeide videre.

Vi må stille oss vesentlige spørsmål for å utvikle oss videre: Hvordan kan våre fellesskap utvides og i større grad være aktuelle for nye mennesker? Hvordan kan vår misjonsavtale med Mama's bli enda synligere i menighetslivet? Hvordan rekrutterer vi frivillige fra nye aldersgrupper som vet hva unge familier i dag ønsker å delta på og bidra inn i? Hva skal til for at flere foreldre til døpte barn sender barna til våre kontinuerlige og punktuelle tiltak? I alt dette dreier det seg om å gjøre tro relevant.

3.2.1 Gudstjenester: Utvikling av gudstjenestelivet og gudstjenestedeltakelse

Antall gudstjenester 2022: 59, deltakere: 5737, snitt: 97

I gudstjenestelivet ser vi at den faste kjerne er svært stabil og deltakende, men det er vanskelig å få nye til å komme. Vi veksler mellom å feire gudstjeneste i Færvik og Tromøy. Tromøy brukes på alle de store høytidsdagene, Færvik prioriteres ved trosopplæringstiltak og deltakelse av barn og unge da rommet er noe mer fleksibelt. Vi har mange frivillige som deltar med ulike tjenesteoppgaver ved gudstjenesten: klokkere, kirkeverter, dåpsvert, kirkekaffeansvarlig. Om sommeren bruker vi kun Tromøy kirke, da fylles øya opp av feriegjester som ønsker å delta i gudstjenesten i Tromøy. I tillegg prøver vi å legge til rette for noe åpen kirke i Tromøy i juli da mange gjerne vil se kirken.

Noen av våre aktiviteter deltar med sang på gudstjenester, og vi er svært opptatt av å integrere trosopplæringstiltak i gudstjenestene. En nysatsning i pandemien har vært «bålpannegudstjeneste», en utegudstjeneste rett ved Tromøy kirke. Denne har fungert

godt for alle aldersgrupper, og skapt god deltakelse. I forordningen erstatter den våre kveldsgudstjenester.

Et aktivt gudstjenesteutvalg jobber jevnlig med gudstjenestens liturgi, frivillighet og årsplan. Vi ser et behov for jobbe videre med deltakelse og involvering i gudstjenesten.

3.2.2 Kirkelige handlinger

2022:

Dåp: 35

Begravelse: 48

Vigsel: 17

Tromøy kirke blir brukt til de fleste kirkelige handlinger. Kirkas møte med mennesker i glede og sorg er viktig i det menighetsbyggende arbeid. Derfor legges det vekt på profesjonalitet og gode rammer i møte med de kirkelige handlingene.

Kateket og sokneprest møter alle dåpsfamilier til dåpssamling i kirken i forkant av dåpen.

Døde blir minnet i gudstjenestens forbønn, og på allehelgensdag inviteres de sørgende til åpen kirke og en samling i Tromøy på ettermiddagen der navnet over døde det siste året leses opp.

3.2.3 Trosopplæring og annet barne- og ungdomsarbeid

Trosopplæring

Menighetens trosopplæringstilbud er delt opp i aldersbestemte tiltak. Hvert tiltak består av både en undervisningsdel, en sosial (felleskapsbyggende) del og deltakelse på en gudstjeneste knyttet opp mot tiltaket. Om mulig knyttes også en av menighetens barne- og ungdomsaktiviteter, i samme aldersgruppe, opp mot tiltaket.

Tiltak rettet mot barn 0-4 år

Der det ligger til rette for det er dåpssamtalen utvidet til en dåpssamling, hvor man samler alle som har dåp kommende søndag til en samling i kirken med prest og kateket. I tillegg til det faste i en dåpssamtale, legges det også vekt på trosformidlerrollen foreldre og faddere deler med menigheten.

Menigheten gir en gave til alle døypte på 1, 2, og 3 års dåpsdag. Denne gaven er valgt utfra to kriterier; den skal passe godt til barnets alder, og den skal også kunne bidra i foreldrenes trosformidling til barnet. Menigheten har menighetsfaddere som besøker hjemmet med gavene hvert år. Kateketen følger opp dette tiltaket i nært samarbeid med menighetssekretær.

Tiltak rettet mot barn 4 år

Lørdagssamling og gudstjeneste med kirkebokutdeling for 4-åringer. Lørdagssmaling «Varm i trøya», har stor vekt på å gi foreldrene noen verktøy til trosformidlingen i hjemmet, ved at de følger opp sitt barn i oppgaveløsningene (feks når 4-åringene skal lage bønner, så samtaler foreldre/barn om hva de kan be til Gud om). Varierende oppslutning, men samarbeidet med Baluba (barnekor) er god rekruteringsarena (begge veier).

Tiltak rettet mot barn 6 år (1. klassetrinn)

Her bruker vi opplegget Helt førsteklasses, som er en samling i forkant av Førsteklasses gudstjeneste i starten av skoleåret. Vi har hatt lav oppslutning på dette tiltaket, og vil jobbe med å styrke opplegget for denne aldersgruppen (planlegger en samling til før Helt førsteklasses, med fokus på relasjonsbygging)

Tiltak rettet mot barn 7 år (2. klassetrinn)

Vi har kalt tiltaket rettet mot denne målgruppen for «Kode-B». Begrepet kommer fra et breddetiltak egentlig rettet mot 10/11-åringene med fokus på Bibel. Vi har et godt

etablert juniorkonfirmantarbeid som ivaretar dette, og har valgt å bruke begrep og logo, men å fylle det med annet innhold. Fokus her er bønn, nattverd, påske, Jesus som frelser, bibelen og gudstjenesten. Som med flere av de andre satsningsområdene, har vi valgt å bruke en helg til dette tiltaket, med opplegg på lørdagen og gudstjenestefeiring på søndagen. Vi bruker søndag etter påske, som er familienes påskesøndag, med fokus på hele påskeevangeliet.

12 åringene (7.klasse) får tilbud om å være med som JuniorLedere (dette for å følge opp tweens-fasen). De var skolefaddere for 2.klassingene da de begynte på skolen, og kjenner dem godt. Lederne har en samling i forkant, for å være best mulig rustet til oppgaven. Denne måten å tenke lederressurser og trosopplæring under ett fungerer godt.

Tiltak rettet mot barn 8 år (3. klassetrinn)

Tårnagent helg i februar i den av kirkene det er gudstjeneste samme helg. Fokus på tro, kirkerom og gudstjeneste, gjennom oppdagelse av kirkerommet, bibelfortellinger kristne symboler. Avsluttes med karnevalsgudstjeneste hvor også minising deltar. Foreldre med som englevakter.

Tiltak rettet mot barn 10 år

LysVåken – fungerer hos oss som en happening før Juniorkonfirmasjon. Det er fullt mulig å kun være med på et av tiltakene.

Juniorkonfirmanter - lærer de store linjene i bibel-/frelsehistorien, et opplegg som tar utgangspunkt i Bibelselskapets VGBB. To skoletimer pr uke i vårsemesteret, umiddelbart etter skolen i elevenes eget klasserom. Presenterer det de har lært på en gudstjeneste, hvor de også får Bibel.

Tiltak rettet mot barn 11 år (6. klassetrinn)

Kirkeassistenter som er medhjelpere i gudstjenesten. De har egne t-skjorter som brukes når de er i tjeneste. Har vært et tiltak som også menigheten har satt stor pris på.

Konfirmasjon

Samling i Færvik kirke rett etter skolen. Fokus på tro i praksis. Trosvandring på hver samling. Kateket og menighetspedagog eller prest har undervisning sammen. Vi tilbyr også mulighet for å være tensing konfirmant for de som har interesse av dette. En viktig del av konfirmantopplegget er leir. Menigheten er inne i en prøveperiode med deltakelse på konfcamp på Skjærgårdsfestivalen.

Lær dem å lede

Tromøy menighet har i mange år hatt stor fokus på ledertrening for ungdom. Etter at fellesprosjektet på ledertrening i prostiet ble avviklet, har Tromøy menigheten gått i bresjen for ny satsing på ledertrening, nå med MILK og LIV-kurs. Flere menigheter har nå blitt med. MILK-samlinger har vi felles med Moland, Øyestad og Trefoldighet i 4 av åtte samlinger. Vi har ca. 26 ungdommer som enten er styremedlemmer, MILK-deltakere eller LIV-deltakere. Disse ungdommene samler vi til styremøte med kveldsmat ca. annenhver måned for å planlegge TRUA-kveld hvor KRIK, LIFE og Tensing fordeler ansvar for kvelden. I tillegg til planlegging av TRUA-kveld, har vi et målrettet fokus på at ungdommenes trosliv skal vokse, derfor vil vi introdusere ungdommene for Kristuskransen på kommende styremøte og videre skal de få hver sin «En helt overkommelig bibel». Vi ønsker at bibel og bønn blir integrert som en naturlig del av de unges hverdag.

For mer utfyllende om de forskjellige tiltakene, se trosopplæringsplanen vår på kirken.no.

Øvrig barne- og ungdomsarbeid

Søndagsskolen

Det er to selvstendige søndagsskoler på Tromøya, på Revesand bedehus (vest) og Klubbhuset (øst). Søndagsskolen på Klubbhuset har søndagsskole på fredager, og opplever god oppslutning. Søndagsskolen på Rævesand har slitt med å komme i gang igjen etter pandemien.

MiniSing

MiniSing begynte som et barnekor i menigheten lenge før vi fikk menighetshus på øya. MiniSing har hatt jevnt over stor deltakelse, og etter hvert har MiniSing utviklet seg til å være et paraplybegrep for det barnearbeidet som drives på menighetshuset, med 3 kor fra 0-12år, klubb og skogvoktere. Et generasjonsskifte både hos barna og lederne, samt pandemi, har gjort at minising nå på mange måter bygges opp på ny fra bunnen av (med de minste). God oppslutning på småtrinnene, men tweensgruppa er nesten fraværende.

Fredagsklubb på Klubbhuset

I tillegg til søndagsskole, driver frivillige også ungdomsklubb på Klubbhuset. Dette er ikke i regi av menigheten, men vi har godt samarbeid. Tidligere var dette arbeidet på Skare bedehus.

TRUA

Etter bispevisitasen i 2014, hvor menigheten bl.a. satte fokus på styrket ungdomsarbeid, utvidet menigheten tilbudet til ungdommene. Vi fikk opprettet en ungdomsprest-stilling (som nå er omgjort til menighetspedagog-stilling), og samlet ungdomsarbeidet under paraplynavnet TRUA (Tromøy menighets ungdomsarbeid). TRUA drives av et overordnet styre, med ungdomsrepresentant og voksenrepresentant fra hver av enhetene. I tillegg har hver enhet eget ungdomsstyre.

TenSing

På 80- og deler av 90-tallet var TenSing Tromøy et av de største miljøene for ungdom på Tromøya, og et rikt ungdomsarbeid i menigheten. I årenes løp har idrett og andre kommet med flere tilbud for ungdommene, og TenSing har blitt tilsvarende mindre. I dag er det en fast kjerne på ca 25/30 ungdommer i TenSing. TenSing er en viktig ressurs for resten av TRUA.

KRIK

De siste årene har det vært en KRIK-gruppe på mellom 10-20 ungdommer som har hatt treninger i Tromøyhallen annenhver lørdagskveld. Dette har vært et godt tilbud, spesielt for gutter rundt konfirmantaldre.

Life

Ungdomskafeen Life hadde rundt 30-40 ungdommer før korona men har nå blitt avlyst noen ganger pga. for få påmeldte. Det kan se ut som at ungdommene i større grad velger en aktivitet i uka mens de tidligere var med på flere aktiviteter i uka. Likevel ser vi verdien av å samle mange ungdommer samtidig, og startet derfor med TRUA-kvelder (Lær dem å lede) hvor det kommer mellom 30-40 ungdommer. Det er styret i LIFE som har hovedansvaret på disse kveldene hvor vi involverer prestene våre i en eller annen form for trosformidling.

3.2.4 Voksenarbeid

Da menighetsrådet i 2016 definerte visjon og strategi, ble satsningsområdet «voksenfelleskap» definert. Det ble avdekket et behov for/ønske om å etablere samlingspunkter for voksne som inneholdt både mulighet for refleksjon rundt aktuelle tema og muligheter til samvær på tvers av ulike voksgenerasjoner og uformelle

grupperinger. Det nyetablert Diakoniutvalget besluttet å etablere konseptet «Felleskapskvelder.» Dette er jevnlige, planlagte temakvelder gjennom året med aktuelle tema i en times foredragsform eller panelsamtaler, etterfulgt av enkel kveldsmat. Planmessighet og beskrevet detaljert struktur for gjennomføring gjør dette enkelt å gjennomføre. Ulike uformelle bibelgrupper/samtalegrupper i menigheten er utfordret til å gjennomføre disse kveldene i praksis. Tema planlegges av diakoniutvalget og de står også for avtaler med eksterne foredragsholdere. Kveldene har hatt følgende tema: «Troshistorie og livshistorie», «Samliv og nære relasjoner», «Foreldre-og besteforeldrerollen», «En raus kirke?/fortelling om å være homofil ungdom i Tromøy menighet», «Følelser», «Bærekraft», «Miljøvern – hva betyr det?», «Sårbarhet og gjestfrihet» og «Håp og livsmot».

Vi gjennomfører medarbeiderfester i menigheten hvert 2 år. Da er det menighetsrådet som inviterer frivillige i alle alder i menighetens arbeid til festkveld med god mat og underholdning. Menighetsråd og stab står for planlegging og gjennomføring. Det har vært svært god oppslutning og tilbakemelding fra gjestene på disse kveldene. Menighetsråd og stab synes det er flott å få muligheten til å takke for innsats og engasjement av en svært dedikert gjeng frivillige. Det viktigste «resultatet» av en slik samling er kanskje likevel opplevelsen av et stort og mangfoldig fellesskap og at vi får se hvor mange vi er som sammen løfter og bærer menighetens arbeid.

Menigheten har tett relasjon til og samarbeid med en stor bredde av korfellesskap for voksne som alle øver på menighetshuset; Kirkekoret, Maxising, Tromøy Gospel og mannskoret «ØY».

Gjennomføringen av voksenfellesskap ble i svært stor grad preget av pandemien begrensninger i perioden 2020 -2022.

3.2.5 Diakoni

Under visitas 2014 hadde menighetsrådet fokus på følgende; «Hva er det vi ikke får til?» Dette resulterte i en satsning på diakoni. På hvert menighetsråd i fire år, var diakoni sak 1. dette resulterte i et nytt diakoniutvalg som arbeidet med diakoniplan for menigheten. En av fruktene var fellesskapskvelder som er beskrevet i punkt 3.2.4. Diakoniutvalget har skapt og gjennomført disse kveldene. I tillegg har utvalget systematisert og holdt hånd om en del diakonale tiltak som trengte ivaretagelse. Under diakonituvalget har både blomstertjenesten og misjonsutvalget blitt godt ivaretatt. Det gjør blant annet sitt til at alle på øya som fyller runde år fra 75 og oppover får besøk fra menigheten med en blomst og hilsen. Utvalget organiserer disse undergruppene: blomstergruppe, sykehjemsgruppe, misjonsutvalg og miljøgruppe.

3.2.6 Misjon/SMM (Samarbeid Menighet og Misjon)

Misjonsavtalen med Mama Childrens center of Norway (Mama's) ble etablert i 2016 og fornyet for nye fire år ved utgangen av 2020. Flere av menighetens grupper har definert sin tilhørighet til misjonsprosjektet, og vi håper flere vil finne ut av tilsvarende fremover. Det er mulig for alle å invitere inn representanter fra Mama's til sin enhet for å kunne drøfte videre hva som kan være aktuelt misjonsfokus. 2 ungdommer og 2 voksne reiste på vegne av menigheten til Manila i 2020 og besøkte Mama's. Vi jobber kontinuerlig, ved hjelp av vårt misjonsutvalg, for å bevare og styrke samarbeid og bevissthet om prosjektet. Vi har en svært aktiv lokalgruppe som arbeider for Mama's, de arrangerer jevnlige Mama's kvelder på menighetshuset, der informasjon, besøk fra Mama's, utlodning, forkynnelse m.m står på programmet. En egen strikkeklubb har etablert seg på menighetshuset og strikker tøy og tepper til nyfødte på Mama's sitt sykehus. Vår barnehage har et årlig prosjekt der de setter fokus på arbeidet til Mama's og samler inn penger.

3.2.7 Givertjeneste

Menigheten har i mange år hatt fast givertjeneste for drift av menighetshus og ungdomsarbeidet (TenSing). I forbindelse med arbeidet for å få på plass en ekstra stilling for å styrke ungdomsarbeidet, ble det opprettet et givertjenesteutvalg for å sette ny fokus på givertjenesten. Utvalgets hovedoppgave var å legge til rette for at menigheten kunne finansiere deler av en stilling på givermidler. Da dette var på plass gikk aktiviteten til utvalget ned. Nå ser menigheten derimot at givertjenesten igjen må styrkes, da det er behov for å supplere med nye givere.

3.2.8 Kirkemusikalsk virksomhet

Foruten Tromøy kirkekor som ledes av organisten, er det flere kor tilknyttet menigheten i forskjellig grad, – alle øver på Tromøy menighetshus: MiniSing, Baluba, Ten Sing, TweenSing, MaxiSing og Tromøy Gospel. Flere av korene deltar ved gudstjenestene med jevne mellomrom.

3.2.9 Integrering av mennesker med spesielle behov og nye nordmenn

Tromøy menighet informerer om muligheten for tilrettelegging i invitasjonene til alle våre trosopplæringstiltak. I de tilfeller der det har vært behov for det, har vi tilrettelagt i samarbeid med foreldre/skole/institusjon. Spesielt i konfirmentarbeidet har vi hatt gode erfaringer med integrering av ungdommer med behov for ekstra oppfølging. Prostiet har også HEL-konfirmantopplegg.

Vi ser likevel at vi her ikke når så bredt som vi ville ønske, også i møte med gudstjenesten.

Sanitærforholdene ved Færvik kirke er under enhver kritikk ift bla mennesker med spesielle behov. Toalett er i dag plassert i liten driftsbygning på motsatt side av hovedvei som går langs kirken. Rullestolbrukere vil ikke ha tilgang på toalettet. Menigheten ønsker et nytt toalettbygg på innsiden av kirkebygget, tilrettelagt etter dagens standard og regler.

Tromøya har i perioder hatt asylmottak/flyktningmottak, hvor det har vært et uorganisert engasjement hos flere i menigheten. Et slik mottak er det ikke pr i dag. Ellers har Tromøya få nye nordmenn.

3.2.10 Kultur, bla samarbeid med det alminnelige kulturliv

Menigheten samarbeider med korpset på julegudstjeneste, og med ulike musikere som knyttes til gudstjenester. I tillegg øver, som nevnt, svært mange kor på menighetshuset og knytter seg slik til menigheten. Det er hvert år et samarbeid med Tromøy historielag i forbindelse med Olsokgudstjenesten. Historielaget sørger for at en holder tale og bekranser bautaen i etterkant av gudstjenesten

3.2.11 Menighetsrådets arbeid – hvordan dette fungerer

Menighetsrådet opplever å ha et svært godt samarbeid og god kommunikasjonsflyt med staben. Rådet opplever å være aktive samarbeidspartnere i utforming, utvikling og drift av menigheten vår.

Innad i rådet er arbeidet preget av en lett tone. Det er rom for gode diskusjoner med ulike syn. Har rådet har mangfoldige diskusjoner, greier det likevel å enes om løsninger som synes forankret i rådet. Slik sett må det kunne sies å være et råd som er preget av både ideflyt og konstruktive prosesser.

Menighetsrådets medlemmer fordeler seg ved oppstart i ulike utvalg og grupper som organiserer seg inn under menighetsrådet. Eksempler er gudstjenesteutvalg, diakoniutvalg, TRUA, menighetsbarnehagens styre m.fl. Medlemmene velger langt på vei selv ut fra engasjement, hvilke gruppe/utvalg de ønsker å være delaktige i. Med denne organiseringen får menighetsrådet mer direkte kontakt og løpende dialog med

ulike aldersgrupper og satsningsområder. En fra menighetsrådet er også representert i fellesrådet i prostiet og bidrar med dialog her.

Hver vår gjennomfører vi menighetens årsmøte. De senere år har vi valgt å ha fokus på presentasjon av arbeidet med enkelte utvalgte satsningsområder og åpnet opp for dialog og innspill fra de fremmøtte om veien videre. Vi har i mindre grad brukt tid på å gå i dybden på detaljer fra årsrapporter og regnskap/budsjett. Vi opplever et slikt fokus på årsmøtet positivt og givende og har fått gode tilbakemeldinger på dette.

I ulike saker som omhandler ivaretagelse av kirkebygg og ansettelse, oppleves det godt og respektfull dialog mellom menighetsråd og kirkevergen.

Nåværende menighetsråd har dessverre mistet flere av sine innvalgte medlemmer på grunn av personlige årsaker. Vi har derfor pr.nå kun ett varamedlem igjen. Flere av medlemmene har sittet i to perioder og det ser dessverre ut til å bli stor utskifting av rådsmedlemmer ved neste valg. Medlemmer som sitter to valgperioder, medfører positiv kontinuitet i utviklingen av menighetens satsningsområder.

Vi var heldige ved forrige valg å få inn en ungdomsrepresentant. Dette fungerte svært bra et år, men studier annet sted medførte at vi mistet denne. Det er opplevd utfordrende for menigheten å få inn ungdomsrepresentanter som blir sittende en hel periode, da kommunen ikke har studiesteder for høyere utdanning.

3.2.12 Stabens arbeid – hvordan dette fungerer

Staben i menigheten har vært stabil med dyktige ansatte. I 2022 og første halvdel av 2023 blir det flere endringer. I løpet av vår og høst 2022 har vi ansatt ny menighetspedagog og ny sekretær. Våren 2023 skal vi ansette kirketjener og organist. Soknepresten har et utvidet og tydeliggjort ansvar for å koordinere mellom stab og menighetsråd, etter en avtale gjort for flere år siden med prost og kirkeverge. Avtalen har bakgrunn i behovet for koordinering og ledelse da vi ikke har daglig leder. Staben har jevnlig jobbet med stabsutvikling og er svært opptatt av åpen dialog og samarbeid. Det innebærer at vi har sterkt fokus på å støtte hverandre og bidra sammen inn mot ulike arrangementer slik at den enkelte ikke blir stående alene.

4. KIRKELIGE RÅD OG ANSATTE

4.1 Menighetsråd, navneliste

Astrid Saudland (leder), Miree Abrahamsen (nestleder), Inger Marit Knutsen Simonstø, Kari Helene Kullerud, Nils Kristian Lofstad, Øystein Lien, Marit Evensen, Soknepresten.

4.2 Fellesråd, navneliste

Kiristen Bjormyr (leder), Thyra Johanne Monstad (nestleder), Einar Bore, Tom Knutsen, Nick Gisle Andersen, Øystein Lien, Vigdis Sonesen Thorbjørnsen, Laila Tove Stunes, Margrethe Halvorsen.

4.3 Ansatte, navneliste – stilling, stillingsstørrelse og arbeidssted

Halldis	Berntsen	100	F - Fastlønte	Kantor
Lars Peder	Holm	70	F-Fastlønte	Sokneprest
Svein Arnold	Olsen	36	A - Pensjonistvilkår	Kirketjener
Åsta	Ledaal	50	Pensjonistvilkår	Vikarprest
Christoffer Garcia	de Presno	100	F - Fastlønte	Kateket
Tomas	Fianbakken	70	F - Fastlønte	Menighetspedagog
Martina	Nikolaisen	60	F - Fastlønte	Menighetssekretær
Siri	Myrvang	16	F - Fastlønte	Renholder

5. KIRKEBYGG OG GRAVPLASS

Tromøy kirke er hovedkirke for menigheten. Den har en flott beliggenhet på toppen av Raet med utsikt over Skagerrak. Den eldste delen er utført i stein (kistemur), og trolig oppført omkring 1150. Kirken er siden bygget om til korsplan (1700-tallet), sideskipene utført som laftet trekonstruksjon.

Det er gjennom de senere årene utført mye vedlikeholdsarbeid utvendig, bl.a. kalking av vegger, utbedring av takrenner m.v. Kirkens beliggenhet og utførelse gjør imidlertid at den er krevende med tanke på vedlikehold. Det er derfor utarbeidet en egen tilstandsrapport i 2020 med tanke på å få en prioritert vedlikeholds- og utbedringsplan. Tilstandsrapporten peker på to hovedområder som bør prioriteres; bygningdeler med klimaskader og bygningdeler med høy risiko. Tiltak for å redusere risiko omfatter hovedsakelig brannsikring.

Bygningdeler med høy risiko er prioritert, og det første tiltaket, som er gjennomført i 2021 – 22, er utskifting av det gamle oppvarmingsanlegget (rørovner) til nytt anlegg, hovedsakelig med benkeovner. Samtidig er både tilførselskabel for el-kraft inn til kirken skiftet ut, pluss at alle innvendige kabler av eldre dato er skiftet. Det nye oppvarmingsanlegget har også fått nytt styringssystem (SD-anlegg) som tilknyttes sentral driftsenhet hvor etter hvert alle kirkene skal bli tilknyttet.

Det neste som nå må prioriteres nå er utbedring av klimaskallet. Det er under arbeid en ny tilstandsanalyse, initiert av Riksantikvaren og KA, som vil danne grunnlag for gjennomføring av nødvendige tiltak. Viktige elementer her er utbedring av takrenner og gesimser, råteskader i utvendig panel, rehabilitering av vinduer samt maling og kalking av vegger.

I 2022 ble det utarbeidet egen verdibergingsplan for kirkeinventaret (plan for brannvesenets innsats for restverdireddning) i samsvar med veiledning fra KA.

Tromøy kirke fikk nytt orgel bygget av «Orgelbau Mülleisen» i 2016.

Tromøy kirke har adkomst for rullestolbrukere via sideinngang, og det finnes tilrettelagte toaletter i servicebygg utenfor kirken.

Færvik kirke er en langkirke i tre fra 1884. Kirken ble siste gang malt i 2017, og samtidig ble en del mindre råteskader/skader på trepanel og vinduer utbedret. Samme år ble tekking av tak over sakristier utbedret. Kirken fikk nye strømuttak i koret pluss utvendig flombelysning i 2020. Bygget er i bra stand, men oppvarmingsanlegg med tilhørende kabling har behov for utskifting. Et bedre anlegg for styring av oppvarmingen er også et prioritert tiltak.

Det er adkomst for rullestolbrukere via egen rampe inn til kirken, men ikke permanent adkomst til koret.

Det finnes ikke offentlige ledninger for vann og avløp ved Færvik kirke og kirkegård. Sanitæranlegget er dermed basert på en lokal løsning. Det er ikke tilrettelagt toalett for bevegelseshemmede.

Det er to gravplasser på Tromøy, begge er lokalisert i tilknytning til kirkene. Deler av **Tromøy kirkegård** er tidfestet til før 1537 og er automatisk fredet.

Atkomst og parkeringsforholdene må karakteriseres som gode. Gravplassen har eget driftsbygg i tillegg til garasje, og det finnes også tilfredsstillende opparbeidet driftsplass.

Gravplassen ble utvidet i 2008, og det ble i reguleringsplanen fra 2005 avsatt ytterligere et areal for utvidelse. Gravplassen ligger i nær tilknytning til «Raet landskapsvernområde», og for å kunne inkludere toppen av raet (ryggen) ble det klart

at det kunne være aktuelt å la det regulert arealet gå tilbake til landskapsvernområdet mot at det ble avsatt en nytt areal på sørsiden av eksisterende gravplass til framtidig utvidelse. Det er staten som eier dette arealet, og det er ikke tillatt å fradele og avhende deler av landskapsvernområde. Staten som grunneier har imidlertid godkjent framtidig utvidelse av gravplassen på statlig grunn.

Færvik kirkegård har ingen gravfelt som ikke allerede er i bruk, og det kan ikke gis tilbud om kistegraver for nye festere ut over de kistegravene som er/blir ledige. Ved behov ut over dette henvises til Tromøy kirkegård.

Færvik kirkegård har en betydelig andel graver på oppbygde terrasser, og her kan kun tilbys urnegraver.

Trafikk- og atkomstforholdene er krevende med en smal trafikkert fylkesvei nær inntil kirken og gravplassen, kombinert med svært liten kapasitet for parkering. Det er utarbeidet planer for etablering av ny parkeringsplass, men det har ikke lyktes å å realisere tiltaket enda.

Det er etablert nytt gjerde mot fylkesveien ved gravgravplassens søndre del til erstatning for beplantning som er fjernet.

Færvik kirkegård hadde tidligere betydelige problemer med overvann som kom inn på gravplassen fra tilstøtende areal. Det ble gjennomført betydelige dreneringstiltak i 2015, og problemet må nå kunne karakteriseres som løst.

Skader på terrassemurer er utbedret i 2019, og det er nå ikke behov for ytterligere vesentlige tiltak i nærmeste framtid.

Ved Tromøy kirke finnes et kapell som fortsatt er i bruk. Det er etablert en avtale mellom fellesrådet og menighetsrådet om bruken av, - og ansvaret for, drift og vedlikehold. Det planlegges nå en utbedring og reparasjon av taktekkingen på bygget.

6. KOMMUNEN OG KIRKEN

6.1 Generelle vurderinger

Samarbeidet mellom Arendal kommune og den lokale kirke er godt. Det er preget av åpenhet, forståelse og vilje til å finne gode løsninger.

De økonomiske rammer kommunen stiller til disposisjon kan oppleves begrensende i forhold til alle de utfordringer og muligheter den lokale kirke står overfor, men må sees i sammenheng den begrensede økonomiske handlefrihet Arendal kommune i dag har.

6.2 Samarbeid kirke - skole - barnehage

Det holdes skolegudstjenester i adventstiden for begge barneskolene og ungdomsskolen. Det er gode rutiner for planlegging og gjennomføring av disse gudstjenestene. Vi erfarer at vi lykkes best der det er høy elevdeltakelse i planlegging og gjennomføring.

Det ble utarbeidet en skole/kirke-plan i forlengelsen av forrige bispevisitas, som ble brukt sporadisk av skolene. I hovedsak gjelder det kirkebesøk (om døden, kristendommen og kirken og dens plass i lokalsamfunnet, bygging av minecraft-kirker), men også noen undervisningstimer på ungdomsskoletrinnet. Etter pandemien ser vi behov for en oppfriskning av skole/kirke-samarbeidet, bl.a. med en revidert skole/kirke-plan. Det er god dialog med skolenes ledelse.

Etter pandemien er samarbeidet med Hovetun og Sandum styrket. Her har vi kjørt samlinger i Tromøy kirke, som fungerer veldig bra for denne målgruppen.

Samarbeidet med barnehagene består først og fremst i julevandring for førskolebarna

og en felles adventsgudstjeneste for alle barnehagene. Her er det god oppslutning på begge tiltak. Det hender også at barnehagene kommer på kirkebesøk. Kateket/menighetspedagog/prest har regelmessig samlinger med menighetsbarnehagen, med hovedvekt på å lære barna kjernehistoriene fra bibelen.

7. SAMARBEID MED ORGANISASJONER OG MENIGHETER

7.1 Samarbeid med kristne og humanitære organisasjoner/institusjoner.

Menigheten samarbeider blant annet med Norges KFUK-KFUM, KRIK, Helselaget, Frivilligssentralen, Tromøy skolekorps, Revesand Bedehus, Tromøy Historielag, Mama's.

7.2 Samarbeid/forsøksordninger med andre sokn og fellesråd.

Samarbeider med prostiet om to gudstjenester i året, pilgrimsvandring sammen med Barbu menighet, lederkurs MILK sammen med prostiet.

7.3 Samarbeid med andre kirkesamfunn

Ingen pr.dags dato.

8. FREMTIDSPERSPEKTIV

Vi opplever at Tromøy menighet er heldige på så mange områder. Vi har en bred tilhørighet og trygg plass i lokalsamfunnet på øya vår. Vi har en sterk frivillighet med mye engasjement og en fremover lent, engasjert og godt fungerende stab. Vi opplever et godt samarbeid mellom menighetsråd og stab og at vi har en kultur internt og ut mot samarbeidspartnere der vi ønsker å spille hverandre gode. Vi har et stabilt og godt ungdomsarbeid, høy konfirmantpåmelding og et diakoniarbeid med en base som er godt etablert. Vi er også heldige som har en stabil og god økonomi.

Menigheten opplever på enkelte områder å stå i et generasjonsskifte. Vi trenger å sette fornyet fokus på rekruttering til tilbudene for barn og tilhørende voksent, frivillig engasjement rundt dette. Vi trenger også jobbe med hvordan flere aldersgrupper kan finne lettere tilhørighet til gudstjenestene og oppleve disse som et mer aktuelt tilbud. Trosopplæringsplanen har behov for en gjennomgang, da menigheten nå har ansatt ny menighetspedagog og det er hensiktsmessig å se hvordan denne ressursen kan finne sin planmessige plass i trosopplæringen. Frivillig engasjement i ulike utvalg og grupper er også noen grad i naturlig utskifting og krever rekruttering av yngre krefter.

Vi ønsker å jobbe videre med å skape engasjement og eierskap til misjonsprosjektet vårt i enda flere av menighetens grupper fremover.

Vi har startet et arbeid med å fornye og utvide bruken av kapellet ved Tromøy Kirke. Menigheten får tidvis forespørsler fra kunstnere om muligheter for å benytte kirkerom til utstillinger. Med bakgrunn i dette og lignende henvendelser er det lagt planer for å utvikle kapellet til et flerbruksrom som skal kunne fungere både til kirkekaffe, utstillinger, foredrag m.m. Dette arbeidet må ferdigstilles.

Vi har behov for å sette nytt fokus på givertjenesten i menigheten. Vi er heldige som har en god økonomi i menigheten, men stillingen som menighetspedagog finansieres delvis gjennom givertjeneste og må derfor sikres videre. Vi ser på muligheten for å øke denne ressursen opp mot 100%stilling, da vi ser menighetens arbeid vil kunne nyttiggjøre seg dette i den økte satsningen på arbeid med barn.

Et nytt menighetsråd er snart på plass og videre utvikling av menigheten bør også bygge på engasjement som medlemmene bærer med seg inn i rådsarbeidet. Det gjør at jobben med å lede menighetsarbeidet oppleves motiverende og meningsfullt.

- Lokale planer for ulike fagområder:
Diakoniplan og trosopplæringsplan

Rapport fra befaring av kirkebygg i Tromøy menighet

3. mars 2023

Om befaringen

Om befaringen og befaringsrapporten

Befaringen fant sted 3. mars 2023. Med på befaringen var Arnold Lundvall, kirkeverge og Petter G. Nordberg, Avdelingsleder kirkegårder og kirkebygg samt Tone Klev Furnes, seniorrådgiver kultur og Geir Myre, rådgiver kirkefag, begge fra biskopens kontor. Befaringen omfattet Tromøy kirke og Færvik kirke. Grunnet en forskjøvet begravelse i Færvik kunne denne befaringen ikke gjennomføres og der er brukt bilder fra tidligere befaringsgang. På Tromøy besøkte vi i tillegg kapellet.

Befaringsrapport utgjør sammen med visitasmeldingens del om kirkebygg, inventarlistene fra kirkebyggdatabasen og bilder tatt under befaringen, rapporteringen til biskopen om kirkebyggene før visitasjonen. Rapporten er laget med utgangspunkt i samtaler og spørreskjema fylt ut under befaringen. Sist visitas i var i 2014 og det foreligger befaringsrapport for kirkene fra denne gang.

Fokus på universell utforming

Etter Lov om likestilling og forbud mot diskriminering kapittel 3 har offentlige og private virksomheter rettet mot allmennheten, plikt til universell utforming av virksomhetens alminnelige funksjoner.

Med universell utforming menes utforming eller tilrettelegging av hovedløsningen i de fysiske forholdene, inkludert informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT), slik at virksomhetens alminnelige funksjoner kan benyttes av flest mulig, uavhengig av funksjonsnedsettelse.

Det finnes byggetekniske standarder som definerer universell utforming. Byggets antikvariske verdi vil kunne gjøre at man i arbeidet med tilpasning i enkelte tilfeller må dispensere fra kravene.

Der det er gjort endringer eller fakta ikke lenger stemmer med kirkebyggdatabasen, må dette oppdateres. Opplysninger om tilgjengelighet hentet fra kirkebyggdatabasen gjøres også tilgjengelig i publikumsdatabasen «Kirkesøk».

Fokus på inventarregistrering

Etter § 20, 4. ledd i Kirkeordning for Den norske kirke, skal menigheten føre register over kirkens inventar. Dette er utdypet i Regler for inventar og utstyr (Fastsatt av Kirkemøtet 15 april 2015) Kap. 7 § 29: «Menighetsrådet har ansvar for at alt permanent og kirkelig inventar og utstyr registreres i et nasjonalt register. Ved visitas og prostebesøk gis det rapport om registreringen. Jfr. følgende § 30 skal registeret oppdateres med anskaffelser, endringer, avhendinger og større reparasjoner.»

Vi viser videre til Rundskriv om forvaltning og registrering av kirkeinventar (Rundskriv P-2/2010 fra Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet). Her omtales bl.a. bruken av Kirkebyggdatabasen som kirkens offisielle verktøy for registrering i nasjonalt inventarregister.

Der antall sitteplasser ikke lenger stemmer med kirkebyggdatabasen bør dette meldes inn slik at det blir oppdatert.

Bygg

Arendal kirkelige fellesråd forvalter 25 bygg, herav 11 kirkebygg (Kirke etter kirkeordningen § 19), 3 gravkapeller og krematorier og ett kapell med status som Bygning vigslet til kirkelig bruk. I tillegg er det 4 kapell/menighetsbygg med status Lokale/Bygning vigslet til kirkelig bruk oppført som eies av lag, forening eller institusjon (privat). 9 andre bygg er oppført som servicebygg, kapell og kirkestuer som ikke er vigslet. I Tromøy menighet, som visiteres ved denne anledning er det to kirker Tromøy og Færvik samt ett kapell, Tromøy kapell, som ikke har status som vigslet.

Færvik kirke

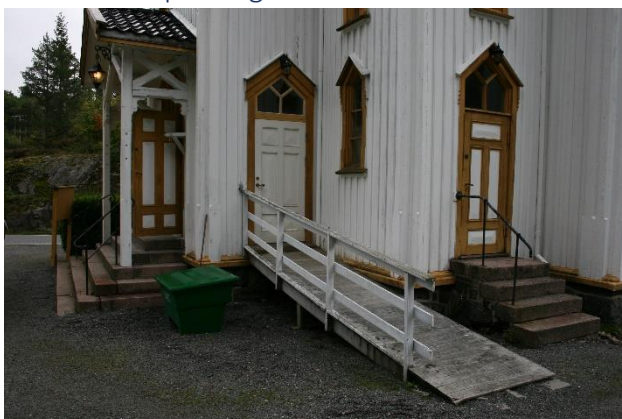

Færvik kirke ble bygd i 1884 og er den første kirke på stedet. Kirken har vernestatus som Listeført (etter 1850). Hverken kirketomt eller kirkegård er fredet. Ifølge innberetning før visitas har kirken 490 sitteplasser. Befaringen bortfalt på grunn av gravferd.

Det ble opplyst om at konserter og arrangementer legges til Færvik kirke, ikke til Tromøy kirke.

Gudstjenester holder annenhver søndag i Trom øy kirke og Færvik kirke.

Universell tilpasning

Kirken har universell tilgang via sideinngang til våpenhuset. Den er laget i tre og ser ut som den kan bli noe glatt når det er fått eller når det iser. Rullestolbruker kan ikke selv åpne døren uten hjelp.

Det er toaletter i nærliggende bygg. Det er også universelt tilpassede toaletter i dette bygget, men det ligger på andre siden av hovedveien.

Tersklene i kirken er greit forserbare med rullestol. Kirken har et relativt lavt korparti. Vi utfordrer menigheten til å søke om å få laget en løsning for rampe opp til koret.

Kirkens konstruksjon

Kirken er bygget i Tre - tømret/laftet. Fasaden er kledd med malt trepanel. Utvendig vedlikehold ble sist utført i 2020. Det ble da benyttet Linolje Evgvall tilsatt sink.

Det er ikke rapportert om kjente lekkasjer. Det er ikke kjennskap til råte eller fuktskader. Sist tilsyn ble utført i 2020 med bruk av faglig ekstern konsulent.

Oppvarming

Kirken varmes hovedsakelig opp med rørovn under benk.

Ringeanlegg

Kirken har to kirkeklokker. Begge ringes manuelt. Klokke og aksel inspiseres årlig.

Orgel og piano

Hovedinstrument i kirken er pipeorgel. Det ble installert i 1996. Dette rapporteres å fungere svært bra. Kirken har også et akustisk piano.

Inventar

Altertavle av Christen Brun som viser Adolph Tidemands maleri av Oppstandelsen (Bragernes kirke, Drammen)

Inventar skal være ført inn i kirkebyggdatabasen, men vises ikke. Dette vil bli fulgt opp. Messehagler finnes i rødt, hvit, grønt og lilla. Messehaglene oppbevares på egnede hengere.

Glassmaleriene i kirken er laget av Per Vigeland. Dåpsengelen ble Laget av Lexow Hansen til en kunstutstilling. Skipreider P. Ch. Pedersen kom sammen med sin kone over den i Thorvaldsens atelier i København, og gav den til kirken.

Vurdering av kirkens bruksvennlighet

Kirken oppleves nokså brukervennlig og nokså barne- og familievennlig. Kirken utfyller bruken til Tromøy kirke

Det er en utfordring med kryssing av veg når en skal til parkeringsplass eller toaletter. Parkeringsareal er også for lite. Det er sett i gang et arbeid for å flytte veien, men dette har stoppet noe opp.

Siden sist

Det er ikke gjort større endringer siden sist i kirken. Det er montert ledelys for rømningsveier.

Lyssetting av gravplass og kirke (sak 17/06603)

Søknad om støtte til kirketekstiler , Tromøy og Færvik (Sak 16/4294)

Installasjon av AV utstyr (sak 14/61)

Litteratur

Færvik kirke 1884 – 1984 festskrift til 100 års jubileet, Tromøy menighetsråd, 1984

Tromøy kirke

Tromøy kirke er en langkirke i stein ble bygget ca. 1150. Påbygget i 1748 til korskirke, tømret. Arkitekt 1748 Ole Nielsen Weierholt.

Kirken er den første kjente kirke på stedet. Den har vernestatus som Fredet. Både kirketomt og deler av kirkegård er fredet. Ifølge innberetning før visitas har kirken 290 sitteplasser.

Universell tilpasning

Kirken har universell tilgang via sideinngang. Rullestolbruker kan ikke selv åpne døren uten hjelp.

Det er toaletter i nærliggende bygg. Det er også universelt tilpassede toaletter.

Tersklene i kirken er greit forserbare med rullestol. Man har som rullestolbruker tilgang til korpartiet da dette ikke er oppbygd. Det er ikke laget egen plass for rullestol i kirken.

Kunne man søkt om en løsning for å lage plass til rullestol i fremste benkerad før korsarm? Korpartiet er i samme nivå som resten og døpefonten er plassert utenfor korsillet og godt tilgjengelig om man sitter i rullestol.

Kirkens konstruksjon

Kirken er bygget i Mur (naturstein) og tre (tømret/laftet). Fasaden er kledd med kalk og malt trepanel. Utvendig vedlikehold ble sist utført i . Det ble da benyttet Kalk murpuss og maling.

Det er ikke rapportert om kjente lekkasjer. Det er oppdaget råte eller fuktskader. Sist tilsyn ble utført i 2020 med bruk av faglig ekstern konsulent.

Det er et omfattende etterslep på vedlikehold utvendig og på vinduer. Flere lag med forskjellige typer maling utenpå linoljemalingen. Malingen løsner innerst. Fått statlige midler vi RA bevaringsprogram

til forprosjektering. Mangler midler til å sette i stand vinduer. Savner kompetanse på blyglass, ikke mange i Norge har slik kompetanse.

Sideveggene har preg av å være laget av buede stener fra det halvrunde apsiset som tidligere hadde avsluttet korets endevegg. Det er litt forskjellige teorier om når østveggen fikk sin rette form. Ugland antyder 1536 eller 1650 (Ugland, 1974), mens Møen (Møen 1987) daterer det til så tidlig som 1250-1300. Utvidelsen med korsskipene ble påbegynt i 1748 (Møen). Kirken fikk da også i 1753 tårn, men dette var allerede i så dårlig stand 4 år senere at det ble revet. Mye av det vakre interiøret som er der i dag kom i denne ombyggingen, bl.a. det vakre korsillet, deler av altertavlen og prekestolen.

Da interiøret ble overmalt og forenklet i 1880 ble også to vinduer i fondveggen murt igjen. Dette viser tydelig igjennom murpussen.

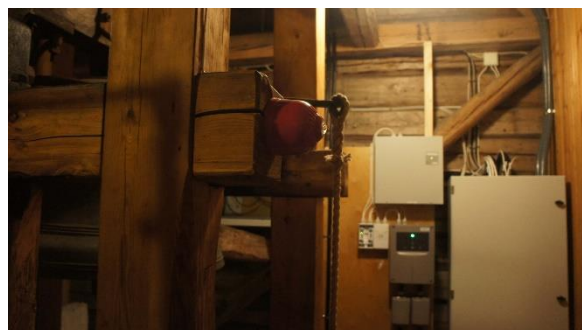
Kirken ble tilbakeført til sine farger før 1880. Dette arbeidet pågikk fra 1926 til 1939.

Man har tydelig forsøkt å få veggene mer helhetlig ved å pusse den med sementbasert murpuss, noe man ser tydelig at ikke har vært spesielt vellykket. Det vil være et omfattende arbeid å få den i stand der murpuss og gjerne noe gammel fuging må fjernes og veggene må refuges med mørtel og eventuelt kalkes. Det er viktig at det under arbeidet legges til rette for å innsamle nye data om bygget som f.eks. dersom man kan ta dendrokronologiske prøver av treverk som er murt inn i murverk og derfor ellers ikke vil være tilgjengelig.

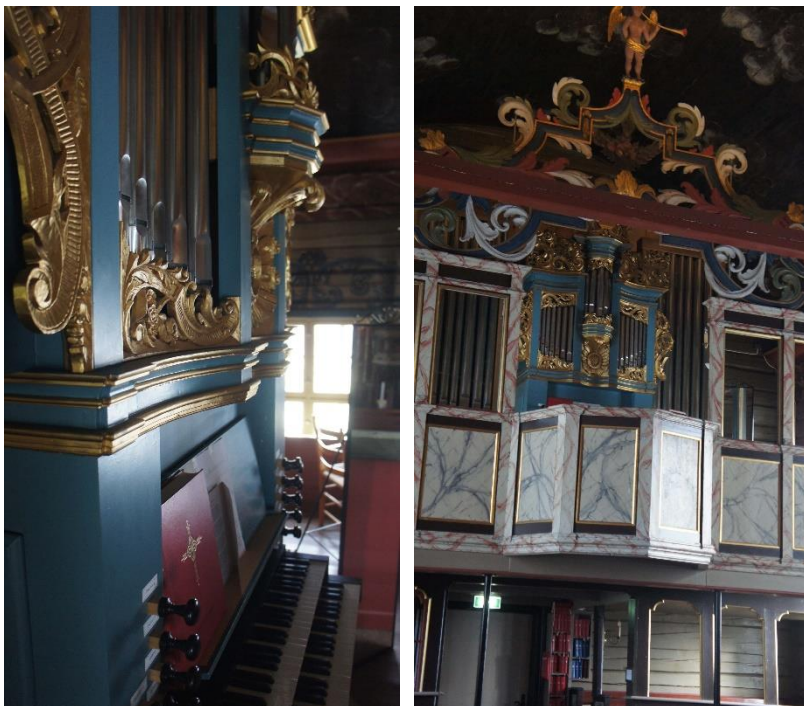
Ved korsillet er registreres det en tydelig «knirkelyd» i gulvet når man står/går der. Er dette noe som bør undersøkes nærmere?

[Ringeanlegg](#)

Kirken har to kirkeklokker som begge ringes manuelt. Klokke og aksel inspiseres jevnlig. Det er montert optisk brannalarmklokke i tårnet.

Orgel og piano

Hovedinstrument i kirken er pipeorgel. Det ble installert i 2016. Dette rapporteres å fungere svært bra. Kirken har også et digitalt piano.

Inventar

Inventar ført inn i kirkebyggdatabasen med bilder. Messehagler finnes i rødt, hvitt, grønt og lilla. Messehaglene oppbevares på egnede hengere.

Det er gjennomført lysskjermende tiltak for eldre tekstiler. Kirkekunst er delvis gjennomgått med konservator fra NIKU i forbindelse med brannverntiltak (se mer om dette lenger nede).

Kirken er rik på gammelt inventar og er rikt dekorert.

Altertavlen med bildene *Korsfestelsen* og *Nadverden*, av Mogens Chr. Trane 1725 som samme år laget prekestolen. Døpefont i kleberstein, fra 1250. Som maleribelysning på altertavlen er det montert to lamper, en i hver ende av en takbjelke ved inngangen til koret fra korsillet. Lyset kan oppfattes som noe sterkt. For å ivareta verdifulle objekter, i dette tilfelle bemalt tre fra 1725, er det naturlig å minne om Lux verdi, som her skal være maks 150. Ta gjerne kontakt med rådgivere ved bispedømmekontoret for videre råd, dersom behov.

Lysekronen foran i midtskipet har stearinlys som tennes ved høytider. Skipet ""Dronningen av Danmark" 1751 er omtalt i boken *Kirkeskip i Norge – Aust- Agder* (Øivind Johansen)

Formidling

Kirkene Tromøy og Færvik representerer stor kulturverdi, både med hensyn til eksteriør og interiør. De er også del av kirkelig kulturarv. For begge kirkene finnes et rikt tilfang av ressurser til bruk i et kirke- skole samarbeid: epokene, arkitekturen, billedkunsten, stil, dekor, mønster og musikk. I læreplanenes kunnskapsmål vil det ofte være tema der kirken kan være en viktig bidragsyter. Også med tanke på lokale produksjoner i Den kulturelle skolesekken (DKS) i samarbeid med kommunen, dersom kommunen har rammer for eksternt samarbeid, representerer de to kirkene fine muligheter til å løfte frem kunst, musikk, arkitektur og kultur. Det kan tas kontakt med rådgiver ved bispedømmekontoret for nærmere rådgivning rundt kirke - skole og DKS, dersom det er ønskelig.

Utarbeiding av verdibergingsplan

I perioden mars 2019 – februar 2020 ledet Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU) og Arbeidsgiverorganisasjonen for kirkelige virksomheter (KA) et prosjekt om beredskap i utvalgte Agderkirker. Gjennom samarbeid med lokale brannvern og kirkeforvaltning ble det utarbeidet planverktøy for brannforebyggende arbeid og restverdiredning. Arbeidet ble gjort med utgangspunkt i noen i utvalgte Agderkirker, deriblant Tromøy kirke, hvor det også i 2019 ble gjennomført en brannøvelse. Fellesrådet har siden jobbet videre med verdibergingsplan for kirkeinventaret (plan for brannvesenets innsats for restverdiredning) i samsvar med veiledning fra KA basert på rapporten *Beredskap i praksis* fra KA og NIKU

Saker siden sist

- Ny lesepult fra Henriksen snekkeri. (Godkjent i sak 18/05269).
- Nye kirketekstiler, røde og fiolette: messehagel, prekestolklede og stola, ved Kirsten Irgens, (Godkjent i sak 16/99134).
- Utstillingsmonter for Bibel fra 1550 er godkjent februar 2023. Monter skal lages av Henriksen snekkeri og vil ha detaljer fra lesepulten. Den er planlagt plassert til venstre ved korsillet.
- Nye ovner gjennom tildelte midler. Kirken varmes nå opp hovedsakelig med infrarøde ovner under benkene tilsluttet digital varmestyring. (Sak 21/00529)

Kabling lagt i godkjente trekanaler malt i same farge som vegg. Ovnene er malt i benkefarge på kantene.

Korskille: Weierholt, 1750. Kirkens dekor: Jørgen H. Schultz, 1758.

Vurdering av kirkens bruksvennlighet

Tromøy og Færvik utfyller hverandre. Tromøy og Færvik utfyller hverandre.

Lagt inn detektorer, også på loft. Lys som er godkjent satt på vent grunnet taket på kapell. Stort vedlikeholdsbehov vindu kalking og maling.

Litteratur

Tromøy kirke – hefte utgitt av menighetsråd, tekst Albert Ugland, 1974

Tromøy kirke gjennom 800 år – Leiv I. Mjøen – 1987

Tromøy kirke. En gammel kirke i kirken , Anne Marie Falck, 2018

Tromøy kirke fra omkring 1100 til 1951, Tromøy menighetsråd, Erling Ruud, 1951

Kapittel i Kulturminnet på Tromøy, Tromøy historielag Finn Falck, 2000 (2015)

Omtale i Glemte Mestere – Kirkekunst og inventar i gamle Nedenes prosti, Sigrid E. Nilsen, 1992

Tromøy kapell

Tromøy kapell har i kirkebyggdatabasen status som

- Bygningsgruppe: Annen bygning (ikke vigsla)
- Bygningsgruppetype: Forsamlingshus, menighetshus

Menighet har tatt over bruken etter avtale mellom fellesråd og menighetsråd. Brukes/ vil brukes som kirkestue, kirkecaffe og utstillinger.

Vannet begynte å renne fra taket, råteskader. 400 000 for å reparere taket. Fellesrådet bidro til dette. Arbeidet var i full gang under visitasbefaringen.

Avisannonser fra 50-60 tallet viser at det da ble brukt både til gravkapell og til menighetsarbeid. 1985 var siste gravferd.

Kapellet er planlagt brukt til forskjellige aktiviteter.

Vi finner en del gammelt inventar fra kirken som er utstilt i kirken: Brannbøtter, benkevang og fragment over dørkarm samt vindfløy fra kirken ca. 1700. Dette bør føres inn i inventarlisten for Tromøy kirke i kirkebyggdatabasen med opplysninger om oppbevaringssted.

Kapellet har også et vakkert alterkors.

Geir Myre og Tone Klev Furnes

KONTORVISITAS I TROMØY MENIGHET

DATO

24. januar 2023

TIL STEDE

Martina Nikolaisen, sekretær
Lars Peder Holm, sokneprest
Christoffer de Presno, kateket
Åsta Ledaal, vikarprest
Jorunn Raddum, prost

TEMA	KOMMENTAR	MERKNAD/PÅLEGG
Kirkebok	- Kirkebøker føres elektronisk i det kirkelige medlemsregisteret. - For øvrig er de fysiske kirkebøkene for Tromøy avsluttet i desember 1981, og oppbevares på kirkekontoret i påvente av innsending. Kirkvergen samler opp og sender inn.	
Ringereglement	- Det er ikke elektriske ringeanlegg i noen av kirkene. Kirketjenere bakover i tid har en bevissthet rundt ringing, og har også godt håndlag med dette. - Forringing skjer vanligvis bare én gang, det vil si 10.25. Dette avviker fra kirkens generelle instruks, og har blitt sedvane uten at det foreligger vedtak i menighetsrådet på dette.	<i>Spørsmålet om ringereglement tas opp i forbindelse med at kirketjenerstillingen nå skal utlyses.</i>
Journal	- Det fysiske arkivet er komplett og følger offentlighetslovens krav til arkivnøkkel. - Menighetssekretær arkiverer det som kommer av formell post – det er svært begrenset omfang av innkommende brev. - Det er elektronisk journalføring i Kardinal. Elektroniske dokumenter går rett i Kardinal og arkiveres på papir i fysisk arkiv med jevne mellomrom, med felles arkivkode.	

Menighetsrådets protokoll	- Menighetsrådets protokoll ligger i Kardinal og forholder seg til arkivkodene. Protokollen ligger også på Tromøy menighetsråds side, tilgjengelig for folk. - Imidlertid foreligger disse ikke i papirform; innkallinger til, og referat fra, menighetsrådsmøtene arkiveres elektronisk i mapper på felles-server, under Tromøy/menighetsråd.	
Dagsregister for kirken	- Det er dagsregister for Færvik og Tromøy kirker. - Dagsregisteret føres nå i Appen «Min kirke» som er koordinert med Kardinal. Det føres også fortsatt fysiske dagsregister, som til daglig ligger i de respektive kirker. - Utendørs gudstjenester er også oppført i nærliggende kirkes dagsregister. - Gudstjenester på menighetssenteret føres kun i Kardinal. - Dagsregistrene er ettersett og virker ryddige.	<i>Prosten minner om at man husker å føre antall fremmøtte på gudstjenestene som holdes på menighetssenteret. Alt skal komme med i kirkelig årsstatistikk.</i>
Inventarbok	- Inventarbok for kirkene ligger i kirkene. det har vært et stort arbeid med å fotografere alt av inventar. Prosten har ikke sjekket fysisk om denne ligger på plass. - Tromøy har også en prioritetsliste som Østre Agder Brannvesen sitter på – der de vet hva som først skal reddes ved brann.	
Prøvings-attester	Vigselspapirer arkiveres i en egen perm på menighetskontoret. Disse makuleres kontinuerlig etter fem år.	<i>Det anmerkes at disse helst skal ligge forvart i safe.</i>
Konklusjon	Kontorholdet for Tromøy menighet synes i all vesentlighet å være i god orden.	

Tromøy, 24. januar 2023

 Prost Jorunn Raddum

Bispevisitas 21-23 mars 2023 pluss søndag 26 mars

Tirsdag 21.mars – fokus på stab og menighetsråd

Klokke	Hva	Hvor	Hvorfor	Ansvarlig	Innhold
09.00	Morgensamling	Tromøy kirke	Oppstart med liturgisk samling. Benytte Tromøy kirke. Høre sokneprest forkynne.	Sokneprest, organist	
09.20	Omvisning	Tromøy kirke	Bli kjent med status i Tromøy kirke	kirketjener	
10.00	Møte med ansatte	Kontoret/Ungdomsalen	Samtale med alle ansatte, oppstart av visitas, gjennomgang av dagene.	Sokneprest/biskop leder, alle til stede	
11.30	Lunsj Ungdomsalen	Ungdomssalen	Alle i stab	Sekretær, organist	Brød, pålegg, drikke
12.00 12.45	Samtale med sogneprest, prestevikar	Kontoret Ungdomsal	Biskopens samtale med ansatt Lars Peder Aasta	Biskop	
13.30	Samtale med kateket	Ungdomsal	Biskopens samtale med ansatt Christoffer	Biskop	
14.15 – 14.45	Samtale med men.ped 30 min	Ungdomsal	Biskopens samtale med ansatt Tomas	Biskop	
15.30	Bedehuset (Revesand)				
18.00	Stab og Menighetsråd middag	Menighetshuset /ungdomssal	Menighetsråd og biskop samtaler om menighetens utfordringer, muligheter, hva som fungerer og hva vi trenger å sette fokus på.	Men.råd	Spise middag og samtale
20.00	Fellesskapskveld Et åpent arrangement med fokus på voksne.	Menighetshuset , storsalen.	Denne kvelden setter fokus på det å være et lyttende fellesskap. Biskopen i samtale med Elin Bratland og Frode Fjellbråten; «hva kan utfordre oss i det å lytte til hverandre og hva kan komme i veien for lytting. Hvorfor er det viktig at vi lytter til hverandre?» Formen er en samtale som blir til der og da. I tillegg til samtalen, musikk ved ungdom og kveldsmat.	Diakoniutvalg ungdomsband	Et lyttende fellesskap. Frode Fjellbråten deltar i samtale med Elin Bratland og biskopen.

Klokke	Hva	Hvor	Hvorfor	Ansvarlig	Innhold
09.00-10.30	Møte med ordfører, kommunedirektør, fellesrådsleder, kirkeverge	Kulturhuset	Bygge relasjoner mellom menighetene og kommunen, med fokus på hvordan kan kirken bidra i kommunen innenfor de ulike sektorene (fra visitasveilederen).	Kirkeverge, prost. Ordfører leder samtalen	Rundstykke, kaffe, samtale
11.00	Lunsjprat sykehjemmet, trosutøvelse	Færvik Bokollektiv	-avdekke felles utfordringer i fht. å bistå eldre syke personer i menigheten i å få dekket grunnleggende, åndelige behov -avdekke eventuelle nye innsatsområder for menighetens diakonale arbeid	Sokneprest, organist, MR.leder	
12.15-13.15	Andakt	Bokollektiv og sykehjem	En viktig tjeneste for menigheten, viktig sted å besøke sammen med biskop. <i>Hilsen fra biskop + velsignelse?</i>	Sokneprest, organist	Andakt, musikk
13.45 – 14.45	Skole, biskopen samtaler med alle elever 10.trinn	Roligheden skole	Biskopen samtaler med elever. Elevene vil få mulighet til å jobbe med spørsmål til biskopen i forkant.	kateket, men.pedagog sokneprest	
15.00-16.00	Møte med ledelse/lærere på begge skolene	Roligheden skole	Styrke det allerede gode samarbeidet skole/kirke. Friske opp samarbeidsplan kirke/skolene, og finne den beste veien å gå for at planen skal fungere i praksis. Mål: Felles forståelse kirke/lærere/skoleledelse om bruken av planen.	Kateket, sokneprest, men.pedagog	
16.30	Middag-Pizza	kontoret		Prost	
Ca.18-19	Oppvekst på øya: Samtale med ungdom	Lærerværelset	Et møtepunkt der både ungdom som deltar i menigheten og ungdom som ikke er en del av menigheten, sammen setter ord på oppvekstmiljø og utfordringer. Lyttepost for menigheten.	MiRee Abrahamsen, Men.ped, kateket, sokneprest	Snacks, frukt,
19.45	Andakt Ten Sing	Menighetshuset	Biskop: Personlig vitnesbyrd (eks: hvorfor ble jeg prest?) 5-10 min	kateket	

Onsdag 22.mars – fokus på nærmiljø, skole

Torsdag 23. mars - fokus på barne – og ungdomsarbeid, lokal bedrift

Klokka	Hva	Hvor	Hvorfor	Ansvarlig	Innhold
09:00	Barnehagesamling	Storesalen	Sangstund og bibelfortelling med barnehagen vår. <i>Biskopen forteller bibelfortelling.</i>	Kateket, men.ped.	Bibelfortelling biskop,
10:00-12.00	«Åpent hus», for folk som er hjemme dagtid	Menighetshuset	Et nytt arrangement starter opp. Fokus på voksne hjemme på dagtid. Tema: Bli kjent med biskopen vår. Prosessen for kirkas utvikling videre fremover. Kirkas plass i samfunnet vårt. Er kirka raus i møte med alle mennesker?	Vikarprest, Organist	Foredrag, mat, forkynnelse. Biskop bidrar
11:30-12.30	Lunsj studio Spornes	Studio Spornes	Vi trenger mat.	Studio Spornes	Mat, samtale
	Samtale med studio Spornes	Studio Spornes	Møte en bedrift på øya, foredrag om driften. Samtale om mulig samarbeid dersom det kjennes riktig for begge parter. Studio Spornes er nabo til Tromøy kirke.	Men.ped, MR.leder, Sokneprest	Mat, samtale
13:00	Sandum, Hovetun skole spesialskoler barn/unge	Hove	Styrke samarbeid med spesialskolene. Dele erfaringer som vi kan ta med oss når vi møter disse barna i våre sammenhenger. Hva trenger de? Hva bør vi være beviste på?	Kateket, sokneprest	Samtale
14.00	Orientering om Raet	Hove	Orientering om Nasjonalparken. Rusletur med guide. Bli kjent med betydning og bakgrunn	Øivind Berg, sokneprest	
16.30	Middag med ungdommene	Menighetshuset	«Rekruttering/ kall»: Samtale over varm mat med menighetens aktive ungdommer som er medarbeidere	Men.ped, kateket	
	Møte med alle våre ungdommer med rolle i menigheten	Menighetshuset	Vi ønsker å fostre og utruste ungdommene til å vokse inn i et fundamentert tros og menighetsliv. Vi som menighet ønsker å vise at vi er takknemlige for- og stolte av dem ved å invitere dem til et møte med biskopen samt å gi dem en «En helt overkommelig Bibel». Vi ønsker innspill fra biskopen for et bærekraftig ungdomsmiljø på øya.	Men.ped, kateket, Sokneprest	

			La ungdommene kjenner at de er verdsatt av menighet, undervisningsansatte, prest og biskop og at de kan få en følelse av at de er en viktig del av noe stort.		
--	--	--	---	--	--

Gudstjenesten søndag

Gudstjenesten søndag er under planlegging. Hovedelementer:

Færvik kirke kl.11

Biskop preker, Sogneprest er liturg. Ten Sing og kirkekor bidrar med sang. Offer til misjonsprosjektet vårt. Nattverd ved intinksjon. Rett etter gudstjenesten serveres kirkekaffe i benkene og visitasforedrag starter.